Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Culegere de acte normative
după documente oficiale

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI

METEOR PRESS

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

www.meteorpress.ro

Tel./Fax: 021.222.83.80
E-mail: editura@meteorpress.ro

Distribuție la:
Tel./Fax: 021.222.83.80
E-mail: carte@meteorpress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Constituția României ; Declarația universală
a drepturilor omului ;
Convenția europeană a drepturilor omului.
- București : Meteor Press,
2019
ISBN 978-973-728-732-8

34

NOTA EDIȚIEI

Textul este reproducerea neoficială a unor acte normative publicate, având un caracter informativ. Editura nu își asumă răspunderea pentru consecințele juridice generate de folosirea acestui material.

CUPRINS

TITLUL I. Principii generale 5
TITLUL II. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale 10
CAPITOLUL I. Dispoziții comune 10
CAPITOLUL II. Drepturile și libertățile fundamentale 12
CAPITOLUL III. Îndatoririle fundamentale 26
CAPITOLUL IV. Avocatul Poporului 27
TITLUL III. Autoritățile publice 28
CAPITOLUL I. Parlamentul 28
Secțiunea 1. Organizare și funcționare 28
Secțiunea a 2-a. Statutul deputaților și al senatorilor 32
Secțiunea a 3-a. Legiferarea 33
CAPITOLUL II.Președintele României 38
CAPITOLUL III. Guvernul 45
CAPITOLUL IV. Raporturile Parlamentului cu Guvernul 49
CAPITOLUL V. Administrația publică 52
Secțiunea 1. Administrația publică centrală de specialitate 52
Secțiunea a 2-a. Administrația publică locală 54

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

CAPITOLUL VI. Autoritatea judecătorească 56
Secțiunea 1. Instanțele judecătoreşti 56
Secțiunea a 2-a. Ministerul Public 58
Secțiunea a 3-a. Consiliul Superior al Magistraturii 59
TITLUL IV. Economia şi finanțele publice 61
TITLUL V. Curtea Constituțională 65
TITLUL VI. Integrarea euroatlantică 68
TITLUL VII. Revizuirea Constituției 69
TITLUL VIII. Dispoziții finale şi tranzitorii 71

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI 73

CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI 83
Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților fundamentale 85
Primul Protocol adițional 115
Protocolul nr. 4 118
Protocolul nr. 6 121
Protocolul nr. 7 126
Protocolul nr. 12 132
Protocolul nr. 13 136
Protocolul nr. 16 140

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI*)

EMITENT: PARLAMENTUL ROMÂNIEI
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL, Partea I
Nr. 767 din 31 octombrie 2003

TITLUL I
PRINCIPII GENERALE

ARTICOLUL 1
Statul român

(1) România este stat național, suveran şi independent, unitar şi indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului român este republica.

(3) România este stat de drept, democratic şi social, în care demnitatea omului, drepturile şi libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea şi

*) *Modificată şi completată prin Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003, republicată de Consiliul Legislativ, în temeiul art. 152 din Constituție, cu reactualizarea denumirilor şi dându-se textelor o nouă numerotare (art. 152 a devenit, în forma republicată, art. 156).*

Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003 a fost aprobată prin referendumul național din 18-19 octombrie 2003 şi a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2003, data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 22 octombrie 2003 pentru confirmarea rezultatului referendumului național din 18-19 octombrie 2003 privind Legea de revizuire a Constituției României.

Constituția României, în forma inițială, a fost adoptată în şedința Adunării Constituante din 21 noiembrie 1991, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991 şi a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin referendumul național din 8 decembrie 1991.

Libris.RO

pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradiţiilor democratice ale poporului român şi idealurilor Revoluţiei din decembrie 1989, şi sunt garantate.

(4) Statul se organizează potrivit principiului separaţiei şi echilibrului puterilor – legislativă, executivă şi judecătorească – în cadrul democraţiei constituţionale.

(5) În România, respectarea Constituţiei, a supremaţiei sale şi a legilor este obligatorie.

ARTICOLUL 2

Suveranitatea

(1) Suveranitatea naţională aparţine poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice şi corecte, precum şi prin referendum.

(2) Nici un grup şi nici o persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu.

ARTICOLUL 3

Teritoriul

(1) Teritoriul României este inalienabil.

(2) Frontierele ţării sunt consfinţite prin lege organică, cu respectarea principiilor şi a celorlalte norme general admise ale dreptului internaţional.

(3) Teritoriul este organizat, sub aspect administrativ, în comune, oraşe şi judeţe. În condiţiile legii, unele oraşe sunt declarate municipii.

(4) Pe teritoriul statului român nu pot fi strămutate sau colonizate populaţii străine.

ARTICOLUL 4

Unitatea poporului şi egalitatea între cetăţeni

(1) Statul are ca fundament unitatea poporului român şi solidaritatea cetăţenilor săi.

(2) România este patria comună şi indivizibilă a tuturor cetăţenilor săi, fără deosebire de rasă, de naţionalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenenţă politică, de avere sau de origine socială.

ARTICOLUL 5

Cetăţenia

(1) Cetăţenia română se dobândeşte, se păstrează sau se pierde în condiţiile prevăzute de legea organică.

(2) Cetăţenia română nu poate fi retrasă aceluia care a dobândit-o prin naştere.

ARTICOLUL 6

Dreptul la identitate

(1) Statul recunoaşte şi garantează persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea şi la exprimarea identităţii lor etnice, culturale, lingvistice şi religioase.

(2) Măsurile de protecţie luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea şi exprimarea identităţii persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate şi de nediscriminare în raport cu ceilalţi cetăţeni români.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

ARTICOLUL 7

Românii din străinătate

Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni sunt.

ARTICOLUL 8

Pluralismul și partidele politice

(1) Pluralismul în societatea românească este o condiție și o garanție a democrației constituționale.

(2) Partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației.

ARTICOLUL 9

Sindicatele, patronatele și asociațiile profesionale

Sindicatele, patronatele și asociațiile profesionale se constituie și își desfășoară activitatea potrivit statutelor lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor lor.

ARTICOLUL 10

Relații internaționale

România întreține și dezvoltă relații pașnice cu toate statele și, în acest cadru, relații de bună vecinătate, întemeiate pe principiile și pe celelalte norme general admise ale dreptului internațional.

ARTICOLUL 11

Dreptul internațional și dreptul intern

(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

(3) În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției.

ARTICOLUL 12

Simboluri naționale

(1) Drapelul României este tricolor; culorile sunt așezate vertical, în ordinea următoare începând de la lance: albastru, galben, roșu.

(2) Ziua națională a României este 1 Decembrie.

(3) Imnul național al României este „Deșteaptă-te române".

(4) Stema țării și sigiliul statului sunt stabilite prin legi organice.

ARTICOLUL 13

Limba oficială

În România, limba oficială este limba română.

ARTICOLUL 14

Capitala

Capitala României este municipiul București.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

(4) Dispozițiile cu privire la Înalta Curte de Casație și Justiție vor fi aduse la îndeplinire în cel mult 2 ani de la data intrării în vigoare a legii de revizuire.

(5) Judecătorii în funcție ai Curții Supreme de Justiție și consilierii de conturi numiți de Parlament își continuă activitatea până la data expirării mandatului pentru care au fost numiți. Pentru asigurarea înnoirii Curții de Conturi din 3 în 3 ani, la expirarea mandatului actualilor consilieri de conturi aceștia vor putea fi numiți pentru încă un mandat de 3 ani sau de 6 ani.

(6) Până la constituirea instanțelor judecătorești specializate, litigiile rezultate din activitatea Curții de Conturi vor fi soluționate de către instanțele judecătorești ordinare.

ARTICOLUL 156
Republicarea Constituției

Legea de revizuire a Constituției se publică în Monitorul Oficial al României în termen de 5 zile de la data adoptării. Constituția, modificată și completată, după aprobarea prin referendum, se republică de către Consiliul Legislativ, cu reactualizarea denumirilor, dându-se textelor o nouă numerotare.

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI*

PREAMBUL

Considerând că recunoașterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane și a drepturilor lor egale și inalienabile constituie fundamentul libertății, dreptății și păcii în lume,

Considerând că ignorarea și disprețuirea drepturilor omului au condus la acte de barbarie care revoltă conștiința omenirii și că făurirea unei lumi în care ființele umane vor beneficia de libertatea cuvântului și a convingerilor, eliberate de teroare și de mizerie, a fost proclamată drept cea mai înaltă aspirație a omului,

Considerând că este esențial ca drepturile omului să fie protejate de un sistem de drept pentru ca omul să nu fie constrâns, ca mijloc suprem, la revoltă împotriva tiraniei și a asupririi,

---

* *Adoptată și proclamată de Adunarea generală a O.N.U prin Rezoluția 217 A (III) din 10 decembrie 1948.*

România a semnat Declarația la 14 decembrie 1955 când prin Rezoluția 955 (X) a Adunării generale a ONU, a fost admisă în rândurile statelor membre.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Considerând că este esenţial să fie încurajată dezvoltarea relaţiilor prieteneşti între naţiuni,

Considerând că în Cartă popoarele Naţiunilor Unite au proclamat din nou credinţa lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea şi în valoarea persoanei umane, în egalitatea în drepturi a bărbaţilor şi femeilor şi că s-au hotărât să favorizeze progresul social şi să instaureze condiţii mai bune de viaţă în cadrul unei libertăţi mai mari,

Considerând că statele membre s-au angajat să promoveze, în cooperare cu Organizaţia Naţiunilor Unite, respectul universal şi efectiv al drepturilor omului şi al libertăţilor fundamentale,

Considerând că o concepţie comună despre aceste drepturi şi libertăţi este de cea mai mare importanţă pentru realizarea deplină a acestui angajament,

Adunarea Generală,

Proclamă prezenta Declaraţie Universală a Drepturilor Omului ca ideal comun către care trebuie să tindă popoarele şi toate naţiunile pentru ca toate persoanele şi toate organele societăţii, având în vedere permanent această Declaraţie, să se străduiască, prin învăţătură şi educaţie, să dezvolte respectul pentru aceste drepturi şi libertăţi şi să asigure, prin măsuri progresive de ordin naţional şi internaţional, recunoaşterea şi aplicarea lor universală şi efectivă atât în cadrul statelor membre înseşi cât şi în teritoriile aflate sub jurisdicţia lor.

ARTICOLUL 1

Toate fiinţele umane se nasc libere şi egale în demnitate şi în drepturi. Ele sunt înzestrate cu raţiune şi conştiinţă şi trebuie să se comporte unele faţă de celelalte în spiritul fraternităţii.

ARTICOLUL 2

(1) Fiecare se poate prevala de toate drepturile şi de toate libertăţile proclamate în prezenta Declaraţie, fără nicio deosebire, în special de rasă, de culoare, de sex, de limbă, de religie, de opinie politică sau de orice altă opinie, de origine naţională sau socială, de avere, de naştere sau decurgând din orice altă situaţie.

(2) Pe lângă acesta, nu se va face nici o deosebire bazată pe statutul politic, juridic sau internaţional al ţării sau al teritoriului de care aparţine o persoană, fie că această ţară sau teritoriu sunt independente, sub tutelă, neautonome sau supuse unei limitări oarecare a suveranităţii.

ARTICOLUL 3

Orice fiinţă umană are dreptul la viaţă, la libertate şi la securitatea sa.

ARTICOLUL 4

Nimeni nu va fi ţinut în sclavie, nici în robie; sclavia şi traficul cu sclavi sunt interzise sub toate formele lor.

ARTICOLUL 5

Nimeni nu va fi supus la tortură, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Textul *Convenției* este prezentat așa cum a fost amendat în conformitate cu dispozițiile *Protocolului nr. 14* începând cu intrarea acestuia în vigoare la data de 1 iunie 2010. Textul *Convenției* fusese amendat anterior în conformitate cu dispozițiile *Protocolului nr. 3*, intrat în vigoare la 21 septembrie 1970, ale *Protocolului nr. 5*, intrat în vigoare la 20 decembrie 1971 și ale *Protocolului nr. 8*, intrat în vigoare la 1 ianuarie 1990. Textul *Convenției* conținea în plus textul *Protocolului nr. 2* care, potrivit art. 5, (3), făcuse parte integrantă din *Convenție* de la intrarea sa în vigoare la data de 21 septembrie 1970. Toate dispozițiile amendate sau adăugate prin aceste *Protocoale* au fost înlocuite prin *Protocolul nr. 11*, începând cu intrarea acestuia în vigoare la data de 1 noiembrie 1998. De la această această dată, *Protocolul nr. 9*, intrat în vigoare la data de 1 octombrie 1994, a fost abrogat, iar *Protocolul nr. 10* a rămas fără obiect.

Toate textele prezentate în această lucrare au fost ratificate de România. (Legea nr. 30/1994 publicată în Monitorul Oficial nr. 135 din 31 mai 1994, Legea nr. 79/1995 publicată în Monitorul Oficial nr. 147 din 13 iulie 1995, Legea nr. 39/2005 publicată în Monitorul Oficial nr. 238 din 22 martie 2005)

Protocolul nr. 16 a intrat în vigoare în data de 1 august 2018 dar nu a fost ratificat încă de România.

Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale

Roma, 4.XI.1950

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

Considerând *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948;

Considerând că scopul acestei declarații este recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță;

Considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

Reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun drepturilor omului din care acestea decurg;

Hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

de idealuri şi de tradiţii politice, de respect al libertăţii şi de preeminenţă a dreptului, să ia primele măsuri pentru garantarea colectivă a anumitor drepturi enunţate în *Declaraţia Universală*;

Au convenit asupra celor ce urmează:

ARTICOLUL 1

Obligaţia de a respecta drepturile omului

Înaltele Părţi Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicţia lor drepturile şi libertăţile definite în Titlul I al prezentei *Convenţii*.

TITLUL I
DREPTURI ŞI LIBERTĂŢI

ARTICOLUL 2

Dreptul la viaţă

(1) Dreptul la viaţă al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenţionat, decât în executarea unei sentinţe capitale pronunţate de un tribunal în cazul în care infracţiunea este sancţionată cu această pedeapsă prin lege.

(2) Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forţă:

a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenţei ilegale;

b) pentru a efectua o arestare legală sau a împiedica evadarea unei persoane legal deţinute;

c) pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecţie.

ARTICOLUL 3

Interzicerea torturii

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

ARTICOLUL 4

Interzicerea sclaviei şi a muncii forţate

(1) Nimeni nu poate fi ţinut în sclavie sau în condiţii de aservire.

(2) Nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forţată sau obligatorie.

(3) Nu se consideră „muncă forţată sau obligatorie" în sensul prezentului articol:

a) orice muncă impusă în mod normal unei persoane supuse detenţiei în condiţiile prevăzute de articolul 5 din prezenta *Convenţie* sau pe durata libertăţii condiţionate;

b) orice serviciu cu caracter militar sau, în cazul celor care refuză serviciul militar din motive de conştiinţă în ţările în care acest lucru este recunoscut ca legitim, un alt serviciu în locul serviciului militar obligatoriu;

c) orice serviciu impus în situaţii de criză sau de calamităţi care ameninţă viaţa sau bunăstarea comunităţii;

d) orice muncă sau serviciu care fac parte din obligaţiile civice normale.